

**Program przeszkolenia, sposób i tryb odbywania
oraz zaliczenia przeszkolenia przez pielęgniarkę lub
położną, które nie wykonują zawodu łącznie przez
okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat**

Spis treści

I.	Cel przeszkolenia	4
II.	Określenie pojęć	4
1.	Wykonywanie zawodu pielęgniarki	4
2.	Wykonywanie zawodu położnej	4
3.	Dokumentowanie okresów wykonywania zawodu przez pielęgniarkę, położną	6
4.	Okres niewykonywania zawodu pielęgniarki, zawodu położnej	6
5.	Koszty przeszkolenia	7
6.	Czas trwania przeszkolenia	7
7.	Ramowy program przeszkolenia - wykaz podstawowych oddziałów	8
III.	Sposób i tryb odbywania oraz zaliczenia przeszkolenia	8
IV.	Ramowy program nauczania w ramach przeszkolenia	12
A.	Treści programu przeszkolenia wspólne dla pielęgniarek i położnych	12
B.	Program nauczania dla pielęgniarek	12
	Moduł I. - Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale chorób wewnętrznych	13
	Moduł II. - Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale pediatrycznym	16
	Moduł III. - Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale chirurgicznym	
	Moduł IV. - Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale intensywnej opieki medycznej	23
C.	Program nauczania dla położnych	30
	Moduł I. - Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale patologii ciąży	30
	Moduł II. - Wybrane treści nauczania realizowane w bloku porodowym	31
	Moduł III. - Wybrane treści nauczania z pielęgniarstwa położniczego i noworodkowego realizowane w oddziale położniczo – noworodkowym, działającym w systemie rooming in	33
	Moduł IV. - Wybrane treści nauczania z pielęgniarstwa ginekologicznego realizowane w oddziale ginekologicznym	35

Program przeszkolenia, sposób i tryb odbywania oraz zaliczenia przeszkolenia przez pielęgniarkę¹ lub położną², które nie wykonują zawodu łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat

I. Cel przeszkolenia

Uaktualnienie wiedzy i umiejętności praktycznych przez pielęgniarki i położne powracające do wykonywania zawodu, które łącznie przez okres dłuższy niż 5 lat nie wykonywały zawodu (na podst. art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o *zawodach pielęgniarki i położnej* - Dz. U. z 2024 r., poz. 814 ze zm.)

II. Określenie pojęć

1. Wykonywanie zawodu pielęgniarki

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o *zawodach pielęgniarki i położnej*, wykonywanie zawodu pielęgniarki polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w szczególności na:

- 1) rozpoznawaniu warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta;
- 2) rozpoznawaniu problemów pielęgnacyjnych pacjenta;
- 3) planowaniu i sprawowaniu opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem;
- 4) samodzielnym udzielaniu w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych oraz medycznych czynności ratunkowych;
- 5) realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji;
- 6) orzekaniu o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych;
- 7) edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia;
- 8) stwierdzaniu zgonu, do którego doszło podczas akcji medycznej, o której mowa w art. 41 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o *Państwowym Ratownictwie Medycznym* (Dz. U. z 2024 r., poz. 652).

2. Wykonywanie zawodu położnej

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o *zawodach pielęgniarki i położnej*, wykonywanie zawodu położnej polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w szczególności na:

- 1) rozpoznawaniu ciąży, sprawowaniu opieki nad kobietą w przebiegu ciąży fizjologicznej, a także prowadzeniu w określonym zakresie badań niezbędnych w monitorowaniu ciąży fizjologicznej;
- 2) kierowaniu na badania konieczne do jak najwcześniejszego rozpoznania ciąży wysokiego ryzyka;
- 3) prowadzeniu porodu fizjologicznego oraz monitorowaniu płodu z wykorzystaniem aparatury medycznej;
- 4) przyjmowaniu porodów naturalnych, w przypadku konieczności także z nacięciem krocza, a w przypadkach nagłych także porodu z położenia miednicowego;

¹ Ilekroć w ramowym programie jest mowa o pielęgniarce, należy przez to rozumieć również pielęgniarszą.

² Ilekroć w ramowym programie jest mowa o położnej, należy przez to rozumieć również położnicę.

- 5) podejmowaniu koniecznych działań w sytuacjach nagłych, do czasu przybycia lekarza, w tym ręcznego wydobycia łożyska, a w razie potrzeby ręcznego zbadania macicy;
- 6) sprawowaniu opieki nad matką i noworodkiem oraz monitorowaniu przebiegu okresu poporodowego;
- 7) badaniu noworodków i opiece nad nimi oraz podejmowaniu w razie potrzeby wszelkich niezbędnych działań, w tym natychmiastowej reanimacji;
- 8) realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji;
- 9) samodzielnym udzielaniu w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;
- 10) profilaktyce chorób kobiecych i patologii położniczych;
- 11) rozpoznawaniu u matki lub dziecka objawów nieprawidłowości wymagających skierowania do lekarza;
- 12) sprawowaniu opieki położniczo-ginekologicznej nad kobietą;
- 13) prowadzeniu działalności edukacyjno-zdrowotnej w zakresie:
 - a) przygotowania do życia w rodzinie, metod planowania rodziny oraz ochrony macierzyństwa i ojcostwa,
 - b) przygotowywania do rodzicielstwa oraz pełnego przygotowania do urodzenia dziecka, łącznie z poradnictwem na temat higieny i żywienia.

3. Dokumentowanie okresów wykonywania zawodu przez pielęgniarkę, położną

Udokumentowanie okresów zatrudnienia w zależności od formy zatrudnienia jest możliwe wyłącznie na podstawie:

Lp.	Forma wykonywania zawodu	Dokumenty poświadczające wykonywanie zawodu
1.	1) w ramach umowy o pracę 2) w ramach stosunku służbowego 3) w ramach umowy cywilnoprawnej	świadcstwo pracy, albo świadectwo służby, zaświadczenie o zatrudnieniu lub o wykonywaniu umowy na realizację świadczeń zdrowotnych
2.	w ramach wolontariatu	zaświadczenie z podmiotu leczniczego z zakresem wykonywanych świadczeń zdrowotnych, kopia porozumienia z placówką, podmiotem leczniczym, DPS, w której odbywał się wolontariat
3.	w ramach praktyk zawodowych wymienionych w art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej	dokumentacja potwierdzająca prowadzoną działalność, np. - umowa o realizację świadczeń zdrowotnych z: podmiotem leczniczym, Narodowym Funduszem Zdrowia, zakładem pracy chronionej, - dokumentacja medyczna
4.	wykonywanie zawodu (praca) za granicą	zaświadczenie o okresie zatrudnienia na stanowisku pielęgniarki, położnej wystawione przez pracodawcę lub inny dokument potwierdzający wykonywanie zawodu pielęgniarki lub położnej oraz dokument potwierdzający uznanie kwalifikacji w zawodzie pielęgniarki lub położnej w danym państwie ³

4. Okres niewykonywania zawodu pielęgniarki, zawodu położnej

1) Niewykonywaniem zawodu obligującym pielęgniarkę lub położną do odbycia przeszkolenia jest nie podejmowanie czynności zawodowych przez okres dłuższy niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat od: rozwiązania lub wygaśnięcia umowy lub stosunku, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej, albo porozumienia - w przypadku wykonywania zawodu w ramach wolontariatu, oraz z dniem zakończenia lub zawieszenia wykonywania praktyki zawodowej.

³ Przedłożenie oryginalnych dokumentów wraz z tłumaczeniem wykonanym przez tłumacza przysięgłego

2) W przypadku pielęgniarki, położnej, które nie wykonywały zawodu od momentu ukończenia szkoły pielęgniarskiej lub szkoły położnych okres niewykonywania zawodu oblicza się od daty otrzymania dyplomu ukończenia tej szkoły lub dyplomu ukończenia studiów pomostowych, studiów II stopnia na kierunku pielęgniarstwo, położnictwo.

3) Okres przeszkolenia wlicza się do okresu wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej.

5. Koszty przeszkolenia

1) W przypadku pielęgniarki lub położnej zarejestrowanych w urzędach pracy jako bezrobotne, istnieje możliwość ubiegania się przez nią o środki finansowe w celu pokrycia kosztów przeszkolenia.

2) W przypadku podjęcia uchwały przez okręgową radę pielęgniarek i położnych w zakresie poniesienia kosztów przeszkolenia pielęgniarki lub położnej.

3) W przypadku kiedy koszty przeszkolenia nie zostaną pokryte w trybie określonym w pkt 1 lub 2 koszty te ponosi pielęgniarka lub położna, lub pracodawca (w przypadku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę)

6. Czas trwania przeszkolenia

1) Przeszkolenie nie może trwać krócej niż trzy miesiące i dłużej niż sześć miesięcy.

2) Czas trwania przeszkolenia ustala okręgową radą pielęgniarek i położnych lub jej prezydium, indywidualnie dla każdego wnioskodawcy, po ocenie złożonych dokumentów pod względem formalnoprawnym, w zależności od długości okresu niewykonywania zawodu i wynosi on:

a) 3 miesiące, w przypadku gdy okres niewykonywania zawodu wynosi od 5 do 10 lat,

b) 4 miesiące, w przypadku gdy okres niewykonywania zawodu wynosi powyżej 10 do 15 lat,

c) 5 miesięcy, w przypadku gdy okres niewykonywania zawodu wynosi powyżej 15 do 20 lat,

d) 6 miesięcy, w przypadku gdy okres niewykonywania zawodu wynosi powyżej 20 lat.

- 3) Godzinowy wymiar czasu trwania przeszkolenia wynosi nie mniej niż 7 godzin dziennie, tj. średnio 140 godzin miesięcznie. W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się możliwość wydłużenia czasu przeszkolenia.
- 4) Czas przeszkolenia przedłuża się proporcjonalnie do długości nieobecności.
- 5) Czas trwania przeszkolenia, o których mowa w pkt 6 ustala okręgowa rada pielęgniarek i położnych lub jej prezydium, indywidualnie dla każdego wnioskodawcy, po ustaleniu okresu trwania przeszkolenia, o którym mowa w pkt 6.2.

7. Program przeszkolenia – wykaz podstawowych oddziałów

Program przeszkolenia powinien obejmować:

- 1) **w przypadku pielęgniarki** - przeszkolenie praktyczne w oddziałach: chirurgicznym, pediatrycznym, chorób wewnętrznych⁴. Oddział intensywnej opieki medycznej (w przypadku braku jednego z powyższych oddziałów).
- 2) **w przypadku położnej** - przeszkolenie praktyczne w oddziałach: w pionie położniczo-ginekologicznym i noworodkowym podmiotu leczniczego, w którym realizowane są świadczenia z zakresu patologii ciąży, opieki położniczo-noworodkowej z uwzględnieniem sali porodowej/bloku porodowego oraz ginekologii.
- 3) **w przypadku przeszkolenia trwającego dłużej niż 3 miesiące** okręgowa rada pielęgniarek i położnych może skierować do odbycia przeszkolenia pielęgniarkę do innych oddziałów zgodnych z poziomem referencyjnym i będących poszerzeniem trzech podstawowych oddziałów dla pielęgniarki (interna, chirurgia, pediatria) oraz odpowiednio dla położnej (ginekologii, patologii ciąży, bloku porodowym, położniczo – noworodkowym).

III. Sposób i tryb odbywania oraz zaliczenia przeszkolenia

1. Pielęgniarka lub położna zamierzająca podjąć pracę w zawodzie po przerwie w wykonywaniu zawodu dłuższej niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat, składa do okręgowej rady pielęgniarek i położnych wniosek o skierowanie na przeszkolenie wg wzoru określonego w **załączniku nr 1**.

⁴ W przypadku braku oddziałów o tych profilach dopuszcza się odbywanie przeszkolenia w oddziałach pokrewnych o podobnym profilu działania.

2. Pielęgniarka lub położna na podstawie złożonego wniosku odbywa przeszkolenie po podjęciu uchwały przez okręgową radę pielęgniarek i położnych i wydaniu skierowania według wzoru określonego w **załączniku nr 2**. Uchwała określa okres, podmiot leczniczy, w którym odbywać się będzie przeszkolenie oraz tryb odbycia przeszkolenia i przeprowadzenia egzaminu.
3. Przeszkolenie może odbyć się również na podstawie umowy o pracę u pracodawcy, który zatrudnia albo ma zamiar zatrudnić pielęgniarkę lub położną, z zachowaniem warunków określonych w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej oraz na zasadach określonych w niniejszym programie ramowym.
4. Pielęgniarka lub położna przed przystąpieniem do przeszkolenia powinna posiadać aktualne orzeczenie o stanie zdrowia do celów sanitarno-epidemiologicznych, aktualne orzeczenie lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań do wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej lub jego kserokopię, ubezpieczenie OC, NNW i od zakażeń po ekspozycji; zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, zalecane jest udokumentowane szczepienie przeciwko WZW typu B/ zaświadczenie o odpowiednio wysokim mianie przeciwciał anti-Hbs.
5. Przeszkolenie pielęgniarki lub położnej odbywa się na podstawie skierowania wydanego przez okręgową radę pielęgniarek i położnych lub jej prezydium we wskazanym podmiocie leczniczym, pod kierunkiem opiekunów.
6. Nadzór nad prowadzonym przeszkoleniem sprawuje Koordynator wskazany przez kierownika podmiotu leczniczego, w porozumieniu z okręgową radą pielęgniarek i położnych. W przypadku braku możliwości sprawowania nadzoru Koordynator wyznacza swojego zastępcę.

Do zadań Koordynatora należy w szczególności:

- a) przedstawienie programu i harmonogramu przeszkolenia osobie odbywającej przeszkolenie,
- b) hospitowanie przebiegu przeszkolenia,
- c) pomoc w rozwiązywaniu problemów zawodowych i udzielanie indywidualnych konsultacji osobie odbywającej przeszkolenie,

- d) zbieranie opinii o przebiegu przeszkolenia we wskazanych w programie oddziałach,
 - e) przekazanie do okręgowej rady pielęgniarek i położnych propozycji daty i miejsca przeprowadzenia egzaminu końcowego
7. Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych przekazuje informacje o dostępie do biblioteki – IBUK.
8. Pielęgniarka lub położna rozpoczyna przeszkolenie zajęciami teoretycznymi z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, podstaw prawnych wykonywania zawodu, wybranych zagadnień prawa pracy oraz zakażeń szpitalnych, prowadzonymi przez: Koordynatora szkolenia, inspektora BHP, specjalistę do spraw epidemiologii szpitala.
9. W dniu rozpoczęcia przeszkolenia pielęgniarka lub położna otrzymuje:
- a) harmonogram zajęć, w tym praktycznych, w ramach przeszkolenia w danym oddziale,
 - b) wykaz umiejętności będących przedmiotem kształcenia, które są podstawą zaliczenia przeszkolenia,
 - c) kartę przeszkolenia cząstkowego, której wzór stanowią **załączniki nr 3, 3a**,
 - d) regulamin organizacyjny podmiotu leczniczego (do zapoznania się).
10. Podstawą dopuszczenia do egzaminu końcowego jest zaliczenie wszystkich umiejętności wskazanych w **załączniku nr 4, 4a** oraz 100% obecność.
- 10.1. W przypadku nieobecności konieczne jest wydłużenie okresu przeszkolenia w danej placówce adekwatnie do czasu nieobecności.
- 10.2. W przypadku braku zaliczenia z przeszkoleń cząstkowych (w poszczególnych oddziałach) koordynator przeszkolenia może wystąpić do okręgowej rady z wnioskiem o wydłużenie okresu przeszkolenia praktycznego.
11. Przeszkolenie w oddziałach szpitalnych odbywa się pod kierunkiem opiekuna przeszkolenia cząstkowego zatrudnionego w danej komórce organizacyjnej.
- 11.1. Opiekunem przeszkolenia cząstkowego może być pielęgniarka lub położna, która posiada co najmniej 5 – letnie doświadczenie zawodowe i tytuł specjalisty, lub tytuł magistra pielęgniarstwa lub położnictwa.
- 11.2. Do zadań opiekuna przeszkolenia cząstkowego należy:

1. instruktaż wstępny (zapoznanie z celem przeszkolenia, z organizacją pracy w oddziale, wyposażeniem placówki, personelem oddziału, zakresem udzielanych świadczeń zdrowotnych, standardami i procedurami obowiązującymi w danej placówce),
 2. instruktaż bieżący (organizacja pracy, kontrola prawidłowości wykonywanych czynności zawodowych, pomoc w rozwiązywaniu problemów),
 3. instruktaż końcowy (omówienie i podsumowanie wykonywanych czynności zawodowych oraz wpis do Arkusza zaliczeniowego – przeszkolenie pielęgniarki, Arkusza zaliczeniowego – przeszkolenie położnej, którego wzór stanowią **załączniki nr 4, 4a**).
- 11.3. Szczegółowy zakres obowiązków opiekuna przeszkolenia częściowego określa **załącznik nr 5**.
12. Obowiązki i uprawnienia pielęgniarki lub położnej odbywającej przeszkolenie określa **załącznik nr 6**.
 13. Po odbyciu przeszkolenia, w każdym z wyznaczonych oddziałów, pielęgniarka lub położna podlega ocenie przez opiekuna przeszkolenia częściowego.
 14. Do oceny pielęgniarki lub położnej odbywającej przeszkolenie służy Arkusz zaliczeniowy – przeszkolenie pielęgniarki i Arkusz zaliczeniowy – przeszkolenie położnej.
 - 14.1. Ocenie podlegają efekty uczenia się związane z procesem pielęgnowania pacjentów hospitalizowanych w oddziałach, w których odbywa się przeszkolenie.
 - 14.2. Po ukończeniu przeszkolenia częściowego we wszystkich oddziałach pielęgniarka lub położna przekazuje arkusz zaliczeniowy Koordynatorowi przeszkolenia.
 15. Po odbyciu przeszkolenia Koordynator przekazuje kompletną dokumentację do okręgowej rady pielęgniarek i położnych, na którą składają się **załączniki nr 3, 3a, 4, 4a**.
 16. Przeszkolenie kończy się egzaminem teoretycznym przeprowadzonym w formie ustnej lub pisemnej. Zagadnienia egzaminacyjne powinny pozwalać na weryfikację efektów uczenia się.

- 16.1. Okręgowa rada pielęgniarek i położnych lub jej prezydium w drodze uchwały ustala skład i powołuje komisję egzaminacyjną.
- 16.2. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi trzech członków, w tym co najmniej jeden przedstawiciel okręgowej rady pielęgniarek i położnych.
- 16.3. Komisja egzaminacyjna przeprowadza egzamin i sporządza protokół z posiedzenia wg wzoru stanowiącego **załącznik nr 7**.
17. W przypadku niezdanego egzaminu dopuszcza się dwukrotne powtórzenie egzaminu w okresie 2 miesięcy od zakończenia przeszkolenia.
- 17.1. W sytuacji trzykrotnie niezdanego egzaminu należy skierować pielęgniarkę lub położną na kolejne przeszkolenie na okres 3 miesięcy.
- 17.2. Koszty ponownego przeszkolenia, egzaminu i wystawienia zaświadczenia pokrywa pielęgniarka lub położna.
18. Po pozytywnym złożeniu przez pielęgniarkę lub położną egzaminu końcowego z przeszkolenia Komisja egzaminacyjna przekazuje protokół egzaminu, w oparciu, o który właściwa okręgowa rada pielęgniarek i położnych wydaje zaświadczenie według wzorów określonych w **załącznikach nr 8, 8a**. Zaświadczenie o przeszkoleniu generowane jest z Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych i drukowane na poddrukach z Państwowej Wytwórni Papierów Wartościowych, według ustalonego wzoru.
- 18.1. Kopia zaświadczenia, o którym mowa w pkt 18 przechowywana jest w aktach osobowych pielęgniarki lub położnej właściwej okręgowej izby pielęgniarek i położnych.

IV. Program nauczania w ramach przeszkolenia

- A. Treści programu przeszkolenia wspólne dla pielęgniarek i położnych
1. Podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki i zawodu położnej.
 2. Kodeks Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej RP.
 3. Odpowiedzialność zawodowa pielęgniarki i położnej. Prawa pacjenta.
 4. Samodzielność zawodowa pielęgniarki i położnej, doskonalenie zawodowe.
 5. Bezpieczeństwo i higiena pracy w podmiotach leczniczych.

6. Profilaktyka zakażeń szpitalnych. Postępowanie poekspozycyjne.
7. Dokumentowanie wykonanych świadczeń zdrowotnych.

B. Program nauczania dla pielęgniarek

Cel ogólnozawodowy

Realizacja programu przeszkolenia po okresie niewykonywania zawodu dłuższym niż 5 lat w okresie ostatnich 6 lat ma na celu przygotowanie pielęgniarki do:

- samodzielnego przeprowadzania wywiadu i badania przedmiotowego pacjenta, rozpoznawania objawów zagrożenia zdrowia i życia oraz adekwatnego postępowania w tych sytuacjach,
- samodzielnego wykonywania świadczeń zdrowotnych i czynności zawodowych niezbędnych do zapewnienia kompleksowej opieki nad pacjentem i jego rodziny,
- realizacji procesu pielęgnowania i oceny jego efektywności,
- zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentowi w czasie realizacji świadczeń zdrowotnych,
- współpracy i komunikacji interpersonalnej, w związku z realizacją świadczeń zdrowotnych z zespołem terapeutycznym,
- organizowania stanowiska pracy zgodnie z obowiązującymi standardami jakości opieki,
- stosowania metod i sposobów zapobiegania zakażeniom szpitalnym zgodnie z przepisami prawa,
- przestrzegania zasad bhp i ergonomii pracy w praktyce zawodowej pielęgniarki, w tym wykorzystania sprzętu oraz technik zmniejszających ryzyko nadmiernego obciążenia układu mięśniowo-szkieletowego.

Moduł I. Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale chorób wewnętrznych

Cel modułu

Przygotowanie pielęgniarki do sprawowania profesjonalnej kompleksowej opieki nad pacjentem leczonym zachowawczo w oddziale chorób wewnętrznych.

Wykaz umiejętności

Pielęgniarka po przeszkoleniu w oddziale chorób wewnętrznych nabywa umiejętności:

1. samodzielnie i w ramach współpracy zespołowej w oddziale chorób wewnętrznych udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób, w tym chorób nowotworowych,
2. samodzielnie rozpoznać problemy zdrowotne i określić priorytety w opiece pielęgniarskiej nad pacjentem leczonym zachowawczo,
3. samodzielnie rozpoznać problemy pielęgnacyjne pacjenta, jego stan i potrzeby; sformułować diagnozę pielęgniarską; ustalić cele i plan opieki pielęgniarskiej; wdrożyć i zrealizować interwencje pielęgniarskie oraz dokonać oceny skuteczności i ewaluacji opieki pielęgniarskiej u pacjenta z schorzeniami internistycznymi,
4. samodzielnie udzielać, w oddziale chorób wewnętrznych, świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych w zakresie określonym w przepisach prawa,
5. decydować o rodzaju i zakresie świadczeń pielęgnacyjnych na rzecz pacjenta hospitalizowanego w oddziale chorób wewnętrznych,
6. samodzielnie przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarskich pacjenta w oddziale chorób wewnętrznych,
7. wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) u pacjenta,
8. samodzielnie identyfikować objawy chorób wewnętrznych,
9. samodzielnie oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie,
10. samodzielnie przygotować pacjenta do badań diagnostycznych, uczestniczyć w tych badaniach oraz prowadzić kompleksową obserwację pacjenta po badaniach,
11. przygotować i podać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z pisemnym zleceniem lekarskim,
12. modyfikowanie dawki insuliny u pacjenta z nieprawidłowymi poziomami glikemii w zależności od poziomu glikemii na zlecenie lekarza,

13. samodzielnie rozpoznać stany zagrożenia zdrowia i życia, udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze oraz prowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową,
14. przygotować chorego i/lub jego rodziny do samoopieki i samopielęgnacji,
15. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta,
16. dokonywać analizy jakości opieki pielęgniarskiej i podejmować działania na rzecz jej poprawy,
17. organizować pracę własną oraz współpracować w zespole terapeutycznym.

Treści kształcenia

1. Specyfika i zakres kompleksowej opieki pielęgniarskiej w oddziale chorób wewnętrznych.
2. Organizacja opieki pielęgniarskiej i pracy pielęgniarki w oddziale chorób wewnętrznych.
3. Organizacja i wyposażenie stanowiska pracy pielęgniarki w oddziale chorób wewnętrznych.
4. Zakres kompetencji pielęgniarki w oddziale chorób wewnętrznych, z wyszczególnieniem:
 - a. samodzielnych czynności zawodowych,
 - b. czynności zawodowych wykonywanych w ramach współpracy interprofesjonalnej z innymi grupami zawodowymi, w tym m. in. na zlecenie lekarskie.
5. Kwalifikacje pielęgniarki wymagane w oddziale chorób wewnętrznych.
6. Profilaktyka zakażeń szpitalnych w oddziale chorób wewnętrznych. Metody profilaktyki, postępowanie pielęgniarki.
7. Etiologia, patomechanizm, objawy kliniczne, przebieg oraz sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych: serca i naczyń krwionośnych, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu nerwowego, układu ruchu oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych, krwi i nowotworowych.
8. Problemy zdrowotne i priorytety w opiece pielęgniarskiej nad pacjentem leczonym zachowawczo.
9. Metody i techniki umożliwiające pielęgniarkę (w oddziale chorób wewnętrznych) samodzielnie rozpoznać problemy pielęgnacyjne pacjenta, jego stan i potrzeby;

sformułować diagnozę pielęgniarską; ustalić cele i plan opieki pielęgniarskiej; wdrożyć i zrealizować interwencje pielęgniarskie oraz dokonać oceny skuteczności i ewaluacji opieki pielęgniarskiej u pacjenta ze schorzeniami internistycznymi.

10. Proces pielęgnowania pacjenta w wybranych jednostkach chorobowych.
11. Standardy i procedury stosowane w oddziale chorób wewnętrznych.
12. Kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne przeprowadzane przez pielęgniarkę w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarskich pacjenta w oddziale chorób wewnętrznych. Skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych.
13. Badanie elektrokardiograficzne (EKG) u pacjenta dorosłego w spoczynku, składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca oraz cechy elektrokardiograficzne stanów zagrożenia zdrowia i życia.
14. Badanie spirometryczne i wstępna ocena wyniku tego badania przez pielęgniarkę u pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia.
15. Badania laboratoryjne – pobieranie materiału do badań, interpretacja wyników dla opieki pielęgniarskiej.
16. Przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych, udział pielęgniarki w tych badaniach, opieka nad pacjentem po poszczególnych badaniach diagnostycznych.
17. Ból - rodzaje, przyczyny, reakcje pacjenta na ból i jego nasilenie, metody i narzędzia oceny natężenia bólu. Farmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego na zlecenie lekarskie.
18. Wyroby medyczne i sprzęt medyczny stosowane w opiece nad pacjentem w oddziale chorób wewnętrznych, zwiększające ich wydolność funkcjonalną, zapobiegające powikłaniom związanym z hospitalizacją i zmniejszające obciążenie pielęgniarki w realizacji zadań zawodowych w oddziale chorób wewnętrznych.
19. Farmakoterapia w chorobach wewnętrznych, leki podawane przez pielęgniarkę różnymi drogami na pisemne zlecenie lekarza.
20. Żywnienie chorego jako element leczenia i pielęgnowania, żywienie enteralne (doustne, dożołądkowe, dojelitowe), parenteralne (dożylnie), preparaty i mieszanki

żywieniowe stosowane u pacjentów leczonych zachowawczo, żywienie kliniczne, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

21. Postępowanie w stanach zagrożenia zdrowia i życia zgodnie z obowiązującymi procedurami.
22. Modyfikacja dawki insuliny u pacjenta z nieprawidłowymi poziomami glikemii w zależności od poziomu glikemii na zlecenie lekarza.
23. Komunikacja pielęgniarki z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem oraz z zespołem terapeutycznym, z wykorzystaniem różnych metod i technik komunikacji.
24. Przygotowanie pacjenta i/ lub jego rodziny do samoopieki i samopielęgnacji.
25. Promocja i edukacja zdrowotna w oddziale chorób wewnętrznych.
26. Dokumentacja medyczna pacjenta.
27. Jakość opieki pielęgniarskiej – czynniki determinujące, metody oceny i ewaluacji.

Moduł II. Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale pediatrycznym

Cel modułu

Przygotowanie pielęgniarki do sprawowania profesjonalnej kompleksowej opieki nad dzieckiem hospitalizowanym w oddziale pediatrycznym.

Wykaz umiejętności

Pielęgniarka po przeszkoleniu w oddziale pediatrycznym powinna:

1. samodzielnie i w ramach współpracy zespołowej w oddziale pediatrycznym udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób wieku dziecięcego,
2. samodzielnie rozpoznać problemy zdrowotne i określić priorytety w opiece pielęgniarskiej nad leczonym dzieckiem,
3. samodzielnie rozpoznać problemy pielęgnacyjne dziecka, jego stan i potrzeby; sformułować diagnozę pielęgniarską; ustalić cele i plan opieki pielęgniarskiej; wdrożyć i zrealizować interwencje pielęgniarskie oraz dokonać oceny skuteczności i ewaluacji opieki pielęgniarskiej u pacjenta ze schorzeniami wieku niemowlęcego i dziecięcego,

4. samodzielnie udzielać świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych pacjentom w oddziale pediatrycznym w zakresie określonym w przepisach prawa,
5. decydować o rodzaju i zakresie świadczeń pielęgnacyjnych w oddziale pediatrycznym,
6. samodzielnie przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarskich pacjenta w oddziale pediatrycznym,
7. samodzielnie oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie,
8. samodzielnie wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) u pacjenta w różnym wieku niemowlęcym i dziecięcym w spoczynku,
9. samodzielnie identyfikować objawy chorób wieku niemowlęcego i dziecięcego,
10. samodzielnie przygotować dziecko, rodzica i/lub opiekuna do badań/ zabiegów diagnostycznych, uczestniczyć w tych badaniach/zabiegach oraz prowadzić obserwację pacjenta po badaniach,
11. samodzielnie organizować, planować i sprawować całościową, zindywidualizowaną opiekę pielęgniarską nad dzieckiem w oddziale pediatrycznym,
12. samodzielnie przygotować i podać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z pisemnym zleceniem lekarskim,
13. modyfikowanie dawki insuliny u dziecka z nieprawidłowymi poziomami glikemii w zależności od poziomu glikemii, na pisemne zlecenie lekarskie,
14. komunikować się z dzieckiem, jego rodziną lub opiekunem oraz z zespołem terapeutycznym,
15. łagodzić stres u hospitalizowanego dziecka i jego rodziców lub opiekunów,
16. przygotować dziecko i/lub jego rodzica/ opiekuna do samoopieki i samopielęgnacji,
17. rozpoznać stany zagrożenia zdrowia i życia; udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze oraz prowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową, zgodnie z obowiązującymi procedurami,
18. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta,
19. dokonywać oceny jakości opieki pielęgniarskiej i podejmować działania na rzecz jej poprawy,
20. organizować pracę własną oraz współpracować w zespole terapeutycznym.

Treści kształcenia:

1. Specyfika i zakres kompleksowej opieki pielęgniarskiej w oddziale pediatrycznym.
2. Organizacja opieki pielęgniarskiej i pracy pielęgniarki w oddziale pediatrycznym.
3. Organizacja i wyposażenie stanowiska pracy pielęgniarki w oddziale pediatrycznym.
4. Zakres kompetencji pielęgniarki w oddziale pediatrycznym, z wyszczególnieniem:
 - a. samodzielnych czynności zawodowych,
 - b. czynności zawodowych wykonywanych w ramach współpracy interdyscyplinarnej z innymi grupami zawodowymi, w tym m. in. na pisemne zlecenie lekarskie.
5. Kwalifikacje pielęgniarki wymagane w oddziale pediatrycznym.
6. Profilaktyka zakażeń szpitalnych w oddziale pediatrycznym. Metody profilaktyki, postępowanie pielęgniarki. Zasady i sposoby izolacji dziecka.
7. Etiologia, patomechanizm, objawy kliniczne, przebieg oraz sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych: układu krążenia, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu nerwowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych alergicznych i krwi.
8. Choroba i hospitalizacja jako stres, z uwzględnieniem okresu rozwoju psychospołecznego dziecka.
9. Ból - rodzaje, przyczyny, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie, metody i narzędzia oceny natężenia bólu. Farmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego na pisemne zlecenie lekarskie.
10. Metody i techniki umożliwiające pielęgniarkę w oddziale pediatrycznym samodzielnie rozpoznać problemy pielęgnacyjne dziecka, jego stan i potrzeby; sformułować diagnozę pielęgniarską; ustalić cele i plan opieki pielęgniarskiej; wdrożyć i zrealizować interwencje pielęgniarskie oraz dokonać oceny skuteczności i ewaluacji opieki pielęgniarskiej u pacjenta ze schorzeniami wieku niemowlęcego i wieku dziecięcego.
11. Proces pielęgnowania dziecka w wybranych jednostkach chorobowych.
12. Standardy i procedury stosowane w oddziale pediatrycznym.
13. Badanie elektrokardiograficzne (EKG) u dziecka w różnym wieku w spoczynku.

14. Badania laboratoryjne – pobieranie materiału do badań, interpretacja wyników dla opieki pielęgniarskiej.
15. Przygotowanie dziecka i rodzica lub opiekuna do badań diagnostycznych, udział pielęgniarki w tych badaniach, opieka nad dzieckiem po poszczególnych badaniach, w tym obserwacja.
16. Wyroby medyczne i sprzęt medyczny stosowane w opiece nad dzieckiem w oddziale pediatrycznym, zwiększające wydolność funkcjonalną dziecka i/lub rodzica/opiekuna, zapobiegające powikłaniom związanym z hospitalizacją i zmniejszające obciążenie pielęgniarki w realizacji zadań zawodowych w oddziale pediatrycznym.
17. Farmakoterapia w chorobach wieku niemowlęcego i wieku dziecięcego. Leki podawane przez pielęgniarkę różnymi drogami na pisemne zlecenie lekarskie.
18. Żywnienie dziecka jako element leczenia i pielęgnowania. Żywnienie enteralne (doustne, dożołądkowe, dojelitowe), parenteralne (dożylne), preparaty i mieszanki żywieniowe stosowane u pacjentów leczonych zachowawczo, żywienie kliniczne, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego w oddziale pediatrycznym.
19. Postępowanie w stanach zagrożenia zdrowia i życia zgodnie z obowiązującymi procedurami.
20. Modyfikacja dawki insuliny u dziecka z nieprawidłowymi poziomami glikemii w zależności od poziomu glikemii.
21. Komunikacja pielęgniarki z dzieckiem, jego rodzicem lub opiekunem oraz z zespołem terapeutycznym z wykorzystaniem różnych metod i technik komunikacji.
22. Przygotowanie dziecka i/lub jego rodzica/opiekuna do odpowiednio samoopieki i samopielęgnacji.
23. Promocja i edukacja zdrowotna w oddziale pediatrycznym.
24. Dokumentacja medyczna pacjenta.
25. Jakość opieki pielęgniarskiej – czynniki determinujące, metody oceny i ewaluacji.

Moduł III. Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale chirurgicznym

Cel modułu

Przygotowanie pielęgniarki do sprawowania profesjonalnej kompleksowej opieki nad pacjentem leczonym w oddziale chirurgicznym.

Wykaz umiejętności

Pielęgniarka po przeszkoleniu w oddziale chirurgicznym nabywa umiejętności:

1. samodzielnie i w ramach współpracy zespołowej w oddziale chirurgicznym udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób, w tym chorób nowotworowych,
2. samodzielnie rozpoznać problemy zdrowotne i określić priorytety w opiece pielęgniarskiej nad pacjentem leczonym w oddziale chirurgicznym,
3. samodzielnie rozpoznać problemy pielęgnacyjne pacjenta, jego stan i potrzeby; sformułować diagnozę pielęgniarską; ustalić cele i plan opieki pielęgniarskiej; wdrożyć i zrealizować interwencje pielęgniarskie oraz dokonać oceny skuteczności i ewaluacji opieki pielęgniarskiej u pacjenta hospitalizowanego w oddziale chirurgicznym,
4. samodzielnie udzielać, w oddziale chorób chirurgicznym, świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych w zakresie określonym w przepisach prawa,
5. decydować o rodzaju i zakresie świadczeń pielęgnacyjnych na rzecz pacjenta hospitalizowanego w oddziale chirurgicznym,
6. samodzielnie przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarskich pacjenta w oddziale chirurgicznym,
7. samodzielnie przygotować pacjenta do badań diagnostycznych, uczestniczyć w tych badaniach oraz prowadzić kompleksową obserwację pacjenta po badaniach,
8. przygotować pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybach pilnym i planowym oraz prowadzić kompleksową opiekę pacjenta po zabiegu operacyjnym,
9. samodzielnie organizować, planować i sprawować całościową, zindywidualizowaną opiekę pielęgniarską w oddziale chirurgicznym,
10. samodzielnie oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie,
11. dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany,
12. pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową,
13. współpracować z pacjentem, rodziną lub opiekunem pacjenta w realizacji ustalonych celów opieki pielęgniarskiej oraz prowadzonych działań edukacyjnych,

14. samodzielnie przygotować i podać pacjentowi leki różnymi drogami na pisemne zlecenie lekarskie,
15. modyfikowanie dawki insuliny u pacjenta z nieprawidłowymi poziomami glikemii w zależności od poziomu glikemii, na pisemne zlecenie lekarskie,
16. udzielić pacjentowi lub rodzinie pacjenta wskazówek dotyczących diety,
17. komunikować się z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem oraz z zespołem terapeutycznym,
18. samodzielnie i w ramach współpracy prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób leczonych w oddziale chirurgicznym,
19. samodzielnie rozpoznać stany zagrożenia zdrowia i życia, udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze oraz prowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową,
20. przygotować chorego i/lub jego bliskich do samoopieki i samopielęgnacji,
21. prowadzić dokumentację medyczną pacjenta,
22. dokonywać oceny jakości opieki pielęgniarskiej i podejmować działania na rzecz jej poprawy,
23. organizować pracę własną oraz współpracować w zespole terapeutycznym.

Treści kształcenia

1. Specyfika i zakres kompleksowej opieki pielęgniarskiej w oddziale chirurgicznym.
2. Organizacja opieki pielęgniarskiej i pracy pielęgniarki w oddziale chirurgicznym.
3. Organizacja i wyposażenie stanowiska pracy pielęgniarki w oddziale chirurgicznym.
4. Zakres kompetencji pielęgniarki w oddziale chirurgicznym, z wyszczególnieniem:
 - a. samodzielnych czynności zawodowych,
 - b. czynności zawodowych wykonywanych w ramach współpracy interprofesjonalnej z innymi grupami zawodowymi, w tym m. in. na zlecenie lekarskie.
5. Kwalifikacje pielęgniarki wymagane w oddziale chirurgicznym.
6. Wykaz świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i rehabilitacyjnych, które pielęgniarka może realizować samodzielnie w oddziale chirurgicznym w zakresie określonym w przepisach prawa.

7. Profilaktyka zakażeń szpitalnych w oddziale chirurgicznym. Metody profilaktyki, postępowanie pielęgniarki.
8. Etiologia, patomechanizm, objawy kliniczne, przebieg oraz sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych leczonych w oddziale chirurgicznym.
9. Metody i techniki umożliwiające pielęgniarkę (w oddziale chirurgicznym) samodzielnie rozpoznać problemy pielęgnacyjne pacjenta, jego stan i potrzeby; sformułować diagnozę pielęgniarską; ustalić cele i plan opieki pielęgniarskiej; wdrożyć i zrealizować interwencje pielęgniarskie oraz dokonać oceny skuteczności i ewaluacji opieki pielęgniarskiej u pacjenta hospitalizowanego w oddziale chirurgicznym.
10. Standardy i procedury stosowane w oddziale chirurgicznym.
11. Kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne przeprowadzane przez pielęgniarkę w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarskich pacjenta w oddziale chirurgicznym. Skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych.
12. Badania laboratoryjne – pobieranie materiału do badań diagnostycznych, interpretacja wyników dla opieki pielęgniarskiej.
13. Przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych, uczestniczenie w tych badaniach oraz prowadzenie obserwacji pacjenta po badaniach.
14. Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym oraz prowadzenie kompleksowej opieki pacjenta po zabiegu operacyjnym.
15. Powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych.
16. Ból - rodzaje, przyczyny, reakcje pacjenta na ból i jego nasilenie, metody i narzędzia oceny natężenia bólu.
17. Techniki i sposoby pielęgnowania rany.
18. Pielęgnowanie pacjenta z przetoką jelitową i moczową.
19. Wyroby medyczne i sprzęt medyczny stosowane w opiece nad pacjentem w oddziale chirurgicznym, zwiększające ich wydolność funkcjonalną, zapobiegające powikłaniom związanym z hospitalizacją i zmniejszające obciążenie pielęgniarki w realizacji zadań zawodowych w oddziale chirurgicznym.

20. Podawanie przez pielęgniarkę różnymi drogami leków na pisemne zlecenie lekarskie.
21. Żywnienie chorego jako element leczenia i pielęgnowania. Żywnienie enteralne (doustne, dożołądkowe, dojelitowe), parenteralne (dożylnie), preparaty i mieszanki żywieniowe stosowane u pacjentów leczonych zachowawczo, żywienie kliniczne, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego w oddziale chirurgicznym.
22. Postępowanie w stanach zagrożenia zdrowia i życia zgodnie z obowiązującymi procedurami.
23. Modyfikacja dawki insuliny u pacjenta z nieprawidłowymi poziomami glikemii w zależności od poziomu glikemii na pisemne zlecenie lekarskie.
24. Komunikacja pielęgniarki z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem oraz z zespołem terapeutycznym, z wykorzystaniem różnych metod i technik komunikacji.
25. Przygotowanie pacjenta i/lub jego rodziny do samoopieki i samopielęgnacji.
26. Promocja i edukacja zdrowotna pacjenta w oddziale chirurgicznym.
27. Dokumentacja medyczna pacjenta.
28. Jakość opieki pielęgniarskiej – czynniki determinujące, metody oceny i ewaluacji.

Moduł IV. Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale intensywnej opieki medycznej

Cel modułu

Przygotowanie pielęgniarki do sprawowania profesjonalnej kompleksowej opieki nad pacjentem leczonym w oddziale intensywnej opieki medycznej.

Wykaz umiejętności

Pielęgniarka po przeszkoleniu w oddziale intensywnej opieki medycznej nabywa umiejętności:

- 1 samodzielnie i w ramach współpracy zespołowej w oddziale intensywnej opieki medycznej udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki

chorób, pielęgnacja chorego nieprzytomnego, postępowanie w stanach zagrożenia życia.

- 2 samodzielnie rozpoznać problemy zdrowotne i określić priorytety w opiece pielęgniarskiej nad pacjentem leczonym w oddziale intensywnej opieki medycznej,
- 3 samodzielnie rozpoznać problemy pielęgnacyjne pacjenta, jego stan i potrzeby; sformułować diagnozę pielęgniarską; ustalić cele i plan opieki pielęgniarskiej; wdrożyć i zrealizować interwencje pielęgniarskie oraz dokonać oceny skuteczności i ewaluacji opieki pielęgniarskiej u pacjenta hospitalizowanego w oddziale intensywnej opieki medycznej,
- 4 samodzielnie udzielać, w oddziale intensywnej opieki medycznej, świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych w zakresie określonym w przepisach prawa,
- 5 decydować o rodzaju i zakresie świadczeń pielęgnacyjnych na rzecz pacjenta hospitalizowanego w oddziale intensywnej opieki medycznej,
- 6 samodzielnie przeprowadzić kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne w celu postawienia diagnozy pielęgniarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgniarskich pacjenta w oddziale intensywnej opieki medycznej,
- 7 samodzielnie przygotować pacjenta do badań diagnostycznych, uczestniczyć w tych badaniach oraz prowadzić kompleksową obserwację pacjenta po badaniach,
- 8 samodzielnie organizować, planować i sprawować całościową, zindywidualizowaną opiekę pielęgniarską w oddziale intensywnej opieki medycznej,
- 9 samodzielnie oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie,
- 10 dobierać technikę i sposoby pielęgnowania,
- 11 pielęgnować pacjenta z przetoką,
- 12 pielęgnować pacjenta nieprzytomnego,
- 13 współpracować z pacjentem, rodziną lub opiekunem pacjenta w realizacji ustalonych celów opieki pielęgniarskiej oraz prowadzonych działań edukacyjnych,
- 14 samodzielnie przygotować i podać pacjentowi leki różnymi drogami na pisemne zlecenie lekarskie,

- 15 modyfikowanie dawki insuliny u pacjenta z nieprawidłowymi poziomami glikemii w zależności od poziomu glikemii, na pisemne zlecenie lekarskie,
- 16 udzielić pacjentowi lub rodzinie pacjenta wskazówek dotyczących diety,
- 17 komunikować się z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem oraz z zespołem terapeutycznym,
- 18 samodzielnie i w ramach współpracy prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób leczonych w oddziale intensywnej opieki medycznej,
- 19 samodzielnie rozpoznać stany zagrożenia zdrowia i życia, udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze oraz prowadzić resuscytację krążeniowo-oddechową,
- 20 przygotować chorego i/lub jego bliskich do samoopieki i samopielęgnacji,
- 21 prowadzić dokumentację medyczną pacjenta,
- 22 dokonywać oceny jakości opieki pielęgniarskiej i podejmować działania na rzecz jej poprawy,
- 23 organizować pracę własną oraz współpracować w zespole terapeutycznym.

Treści kształcenia

1. Specyfika i zakres kompleksowej opieki pielęgniarskiej w oddziale intensywnej opieki medycznej.
2. Organizacja opieki pielęgniarskiej i pracy pielęgniarki w oddziale intensywnej opieki medycznej.
3. Organizacja i wyposażenie stanowiska pracy pielęgniarki w oddziale intensywnej opieki medycznej.
4. Zakres kompetencji pielęgniarki w oddziale intensywnej opieki medycznej., z wyszczególnieniem:
 - a. samodzielnych czynności zawodowych,
 - c. czynności zawodowych wykonywanych w ramach współpracy interprofesjonalnej z innymi grupami zawodowymi, w tym m. in. na zlecenie lekarskie.
5. Kwalifikacje pielęgniarki wymagane w oddziale intensywnej opieki medycznej..
6. Wykaz świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i rehabilitacyjnych, które pielęgniarka może realizować samodzielnie

w oddziale intensywnej opieki medycznej. w zakresie określonym w przepisach prawa.

7. Profilaktyka zakażeń szpitalnych w oddziale intensywnej opieki medycznej..
Metody profilaktyki, postępowanie pielęgniarki.
8. Etiologia, patomechanizm, objawy kliniczne, przebieg oraz sposoby postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w wybranych jednostkach chorobowych leczonych w oddziale intensywnej opieki medycznej..
9. Metody i techniki umożliwiające pielęgniarkę (w oddziale chirurgicznym) samodzielnie rozpoznać problemy pielęgnacyjne pacjenta, jego stan i potrzeby; sformułować diagnozę pielęgnarską; ustalić cele i plan opieki pielęgnarskiej; wdrożyć i zrealizować interwencje pielęgnarskie oraz dokonać oceny skuteczności i ewaluacji opieki pielęgnarskiej u pacjenta hospitalizowanego w oddziale intensywnej opieki medycznej.
10. Standardy i procedury stosowane w oddziale intensywnej opieki medycznej.
11. Kompleksowe badanie podmiotowe i badanie fizykalne przeprowadzane przez pielęgniarkę w celu postawienia diagnozy pielęgnarskiej oraz planowania, realizacji i ewaluacji interwencji pielęgnarskich pacjenta w oddziale intensywnej opieki medycznej.. Skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych.
12. Badania laboratoryjne – pobieranie materiału do badań diagnostycznych, interpretacja wyników dla opieki pielęgnarskiej.
13. Przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych, uczestniczenie w tych badaniach oraz prowadzenie obserwacji pacjenta po badaniach.
14. Powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych.
15. Ból - rodzaje, przyczyny, reakcje pacjenta na ból i jego nasilenie, metody i narzędzia oceny natężenia bólu.
16. Techniki i sposoby pielęgnowania, profilaktyka i zapobieganie odleżynom.
17. Techniki, narzędzia i sposoby przemieszczania chorego nieprzytomnego oraz zmiana ułożenia pozycji.
18. Wyroby medyczne i sprzęt medyczny stosowane w opiece nad pacjentem w oddziale intensywnej opieki medycznej, zwiększające ich wydolność funkcjonalną, zapobiegające powikłaniom związanym z hospitalizacją i zmniejszające obciążenie pielęgniarki w realizacji zadań zawodowych w oddziale intensywnej opieki medycznej.

19. Podawanie przez pielęgniarkę różnymi drogami leków na pisemne zlecenie lekarskie.
20. Żywnienie chorego jako element leczenia i pielęgnowania. Żywnienie enteralne (doustne, dożołądkowe, dojelitowe), parenteralne (dożylnie), preparaty i mieszanki żywieniowe stosowane u pacjentów leczonych zachowawczo, żywnienie kliniczne, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego w oddziale intensywnej opieki medycznej.
21. Postępowanie w stanach zagrożenia zdrowia i życia zgodnie z obowiązującymi procedurami.
22. Modyfikacja dawki insuliny u pacjenta z nieprawidłowymi poziomami glikemii w zależności od poziomu glikemii na pisemne zlecenie lekarskie.
23. Komunikacja pielęgniarki z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem oraz z zespołem terapeutycznym, z wykorzystaniem różnych metod i technik komunikacji.
24. Przygotowanie pacjenta i/lub jego rodziny do samoopieki i samopielęgnacji.
25. Promocja i edukacja zdrowotna pacjenta w oddziale intensywnej opieki medycznej..
26. Dokumentacja medyczna pacjenta.
27. Jakość opieki pielęgniarskiej – czynniki determinujące, metody oceny i ewaluacji.

Literatura:

Podstawy pielęgniarstwa

Literatura podstawowa:

1. Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A. (red.): Podstawy Pielęgniarstwa. Tom 1-2. Wyd. PZWL, Lublin 2017.
2. Ciechaniewicz W. (red.): Pielęgniarstwo – Ćwiczenia. Tom 1 i 2. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2014.

Literatura uzupełniająca:

1. Czekirda M.: Obliczanie dawek leków. Wyd. Lek. PZWL, 2014.
2. Ciechaniewicz W., Cybulska A., Grochans E., Łoś E. Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylnie. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2022.

Etyka zawodu pielęgniarki

1. Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej.
<https://nipip.pl/prawo/samorzadowe/krajowy-zjazd-pielegniarek-i-polozonych/kodeks-etyki-zawodowej-pielegniarki-i-poloznej-rzeczypospolitej-polskiej/>

Chirurgia i pielęgniarstwo chirurgiczne

Literatura podstawowa:

1. Ścisło L. (red.) Pielęgniarstwo chirurgiczne. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2020.
2. Walewska E. (red.) Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2013.

Literatura uzupełniająca:

1. Walewska E., Ścisło L. Procedury pielęgniarские w chirurgii. PZWL, Warszawa 2013.
2. Ciuruś M.J. (red.) Pielęgniarstwo operacyjne. Makmed, Lublin 2018.
3. Pielęgniarstwo Chirurgiczne i Angiologiczne. Wyd. Termedia.
http://www.termedia.pl/Czasopismo/Pielegniarstwo_Chirurgiczne_i_Angiologiczne-50/Info

Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne

Literatura podstawowa:

1. Gajewski P., Szczeklik A.: Interna Szczeklika 2024. Wyd. MP, Kraków 2024.
2. Talarska D., Zozulińska-Ziółkiewicz D. (red.): Pielęgniarstwo internistyczne. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2024.
3. Z. Sienkiewicz, J. Kachaniuk: Podręcznik szkoleniowy dla uczestników/uczestniczek kursu specjalistycznego wywiad i badanie fizykalne. Wyd. NIPiP, Warszawa 2022.

Literatura uzupełniająca:

1. Al Dahouk S., Karges W. (red) Kokot F.: Interna w 5 dni. Wyd. PZWL, Warszawa 2013.
2. Jurkowska G., Łagoda K.: Pielęgniarstwo internistyczne. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2023.

Pediatrica i pielęgniarstwo pediatryczne

Literatura podstawowa:

1. Kaczmarski M., Piskorz-Ogórek K. (red.): Pediatrica i pielęgniarstwo pediatryczne. Wybrane zagadnienia. Wyd. Help-Med. s.c., Kraków 2023.
2. Muscari Mary E.: Pediatrica i pielęgniarstwo pediatryczne, Wyd. PZWL, Lublin 2018.

Literatura uzupełniająca:

1. Banaszekiewicz A., Radzikowski A.: Pediatrica. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa., Wyd. Medipage, Warszawa 2009.

Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia

Literatura podstawowa:

1. ERC, PRR, Andres J. (red.): Wytyczne resuscytacji 2021. Kraków 2022.
2. Dyk D., Gutysz-Wojnicka A.: Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki. Wyd. PZWL, Warszawa 2018.

Literatura uzupełniająca:

1. Thoureen T., Scott S., Kański A. (red.). Scenariusze symulacyjne. Wyd. Edra & Partner, Wrocław 2018.

C. Program nauczania dla położnych

Moduł I. **Wybrane treści nauczania realizowane w oddziale patologii ciąży**

Cel modułu

Przygotowanie położnej do sprawowania profesjonalnej opieki nad pacjentką w oddziale patologii ciąży / perinatologii.

Wykaz umiejętności

Położna po przeszkoleniu w oddziale patologii ciąży powinna:

- 1) rozpoznać uwarunkowania zachowań zdrowotnych kobiety i jej rodziny, w szczególności kobiet w okresie okołoporodowym oraz czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
- 2) prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, w oparciu o dokonaną ocenę stanu odżywienia i sposobu żywienia;
- 3) prowadzić edukację w zakresie naturalnych metod regulacji poczęć i środków antykoncepcyjnych;
- 4) prowadzić profilaktykę chorób kobiecych i patologii położniczych;
- 5) edukować kobietę w zakresie samobadania piersi i samoobserwacji oraz wstępnej oceny gruczołu piersiowego;
- 6) monitorować stan płodu z wykorzystaniem aparatury medycznej oraz wykrywać stany odbiegające od normy u kobiety w okresie ciąży oraz u jej dziecka;
- 7) gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety ciężarnej, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy pielęgniarskiej lub położniczej;
- 8) pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz interpretować wyniki badań;
- 9) dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej i płodu oraz oceny sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań oraz wdrażać interwencje położnicze i dokonywać ewaluacji opieki położniczej;
- 10) sprawować opiekę położniczą nad kobietą ciężarną;
- 11) przygotować pacjentkę fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym;
- 12) przygotować pacjentkę do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych,
we współpracy z jej rodziną;

- 13) prowadzić ćwiczenia czynne i bierne, wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywać drogi oddechowe;
- 14) udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.

Treści kształcenia

- 1) Metody diagnostyki i leczenia w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu patologii ciąży.
- 2) Zasady przygotowania ciężarnej do zabiegów diagnostycznych i leczniczych.
- 3) Proces pielęgnowania ciężarnej w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu patologii ciąży.
- 4) Profilaktyka chorób kobiecych i patologii położniczych.
- 5) Pierwsza pomoc w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.
- 6) Farmakoterapia w wybranych jednostkach chorobowych z zakresu patologii ciąży.
- 7) Edukacja ciężarnej - przygotowanie do samoopieki i samopielęgnacji.

Moduł II. Wybrane treści nauczania realizowane w bloku porodowym

Cel modułu

Przygotowanie położnej do sprawowania profesjonalnej opieki nad rodzącą.

Wykaz umiejętności

Położna po przeszkoleniu w bloku porodowym powinna:

- 1) rozpoznać uwarunkowania zachowań zdrowotnych kobiety i jej rodziny, w szczególności kobiet w okresie okołoporodowym oraz czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
- 2) monitorować stan płodu z wykorzystaniem aparatury medycznej oraz wykrywać stany odbiegające od normy u kobiety w okresie ciąży, porodu i porożenia oraz u jej dziecka;
- 3) gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety

- ciężarnej, rodzącej i w okresie połogu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy pielęgniarskiej lub położniczej;
- 4) pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz interpretować wyniki badań;
 - 5) dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety ciężarnej, rodzącej i w okresie połogu, płodu i noworodka oraz oceny sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań oraz wdrażać interwencje położnicze i dokonywać ewaluacji opieki położniczej;
 - 6) prognozować prawdopodobny przebieg porodu i dokonywać oceny możliwości odbycia porodu drogami i siłami natury;
 - 7) monitorować i oceniać różnymi metodami dobrostan płodu podczas porodu, interpretować wyniki tej oceny oraz rozpoznawać zagrożenia dla płodu w oparciu o wynik badania;
 - 8) sprawować opiekę położniczą nad kobietą rodzącą w poszczególnych okresach porodu i stosować konieczne procedury zgodne ze standardem opieki okołoporodowej;
 - 9) rozpoznawać stany naglące w przebiegu porodu, postępować zgodnie z rekomendacjami w tym zakresie;
 - 10) wykonywać zabiegi okołoporodowe u noworodka i oceniać jego stan według obowiązujących skal oceny i algorytmów;
 - 11) monitorować w sposób bezprzypadkowy i przypadkowy czynności życiowych noworodka;
 - 12) przygotować pacjentkę do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z jej rodziną;
 - 13) przygotować pacjentkę fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym;
 - 14) prowadzić ćwiczenia czynne i bierne, wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywać drogi oddechowe;
 - 15) udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.

Treści kształcenia

- 1) Ocena sytuacji położniczej rodzącej oraz prognozowanie prawdopodobnego przebiegu porodu.
- 2) Zasady opieki nad kobietą rodzącą w przypadku porodu fizjologicznego i patologicznego - psychoprofilaktyka porodu.
- 3) Zasady prowadzenia poszczególnych okresów porodu – zgodnie z założeniami standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej.
- 4) Zasady monitorowania i oceniania różnymi metodami dobrostanu płodu podczas porodu.
- 5) Zasady monitorowania w sposób bezprzypadkowy i przypadkowy czynności życiowych noworodka.
- 6) Zabiegi okołoporodowe u noworodka i ocena jego stanu według obowiązujących skal oceny i algorytmów.
- 7) Zasady asystowania przy porodach zabiegowych i innych zabiegach położniczych.
- 8) Stany nagłe w przebiegu porodu, zasady postępowania zgodnie z rekomendacjami w tym zakresie.
- 9) Zasady aseptyki i antyseptyki.

Moduł III. Wybrane treści nauczania z pielęgniarstwa położniczego i noworodkowego realizowane w oddziale położniczo – noworodkowym, działającym w systemie rooming-in

Cel modułu

Przygotowanie położnej do sprawowania profesjonalnej opieki nad matką i noworodkiem przebywającymi w oddziale położniczo - noworodkowym.

Wykaz umiejętności

Położna po przeszkoleniu w oddziale położniczo - noworodkowym powinna:

- 1) rozpoznać uwarunkowania zachowań zdrowotnych kobiety i jej rodziny, w szczególności kobiet w okresie okołoporodowym oraz czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;

- 2) prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, w oparciu o dokonaną ocenę stanu odżywienia i sposobu żywienia;
- 3) prowadzić edukację w zakresie naturalnych metod regulacji poczęć i środków antykoncepcyjnych;
- 4) prowadzić profilaktykę chorób kobiecych i patologii położniczych;
- 5) edukować kobietę w zakresie samobadania piersi i samoobserwacji oraz wstępnej oceny gruczołu piersiowego;
- 6) promować karmienie naturalne, prowadzić poradnictwo laktacyjne w okresie przygotowania do laktacji i w jej przebiegu, rozpoznawać problemy laktacyjne i podejmować działania prewencyjne w tym zakresie;
- 7) monitorować stan dziecka z wykorzystaniem aparatury medycznej oraz wykrywać stany odbiegające od normy u kobiety w okresie porodu oraz u jej dziecka;
- 8) monitorować w sposób bezprzypadkowy i przypadkowy czynności życiowych noworodka;
- 9) monitorować przebieg okresu poporodowego oraz przeprowadzać badanie noworodka, a także podejmować w sytuacjach nagłych wszelkie niezbędne działania;
- 10) gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety w okresie porodu oraz noworodka, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy pielęgniarstwa lub położniczej;
- 11) pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz interpretować wyniki badań;
- 12) dokonywać oceny stanu zdrowia kobiety w okresie porodu i noworodka oraz oceny sytuacji położniczej przy pomocy dostępnych metod i środków, interpretować wyniki badań oraz wdrażać interwencje położnicze i dokonywać ewaluacji opieki położniczej;
- 13) sprawować opiekę neonatologiczną nad noworodkiem oraz położniczą – nad kobietą w okresie porodu, w tym promować karmienie naturalne, monitorować przebieg okresu poporodowego oraz badać noworodka;
- 14) przygotować pacjentkę do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z jej rodziną;

- 15) prowadzić ćwiczenia czynne i bierne, wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywać drogi oddechowe;
- 16) prowadzić rehabilitację przyłożkową po porodzie drogami natury i cięciu cesarskim;
- 17) udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.

Treści kształcenia

- 1) Zasady organizacji oddziału położniczo–noworodkowego w systemie rooming-in.
- 2) Profilaktyka zakażeń w oddziale położniczo – noworodkowym.
- 3) Zasady monitorowania przebiegu okresu poporodowego i stanu dziecka z wykorzystaniem aparatury medycznej oraz stanów odbiegających od normy u kobiety w okresie połogu oraz u jej dziecka.
- 4) Fizjologia okresu noworodkowego: stany przejściowe, badania przesiewowe i szczepienia ochronne noworodka.
- 5) Zasady opieki neonatologicznej nad dzieckiem i położniczej nad położnicą.
- 6) Edukacja i promowanie karmienia piersią oraz zasady postępowania w zaburzeniach laktacji - rozwiązywanie problemów laktacyjnych. Opieka laktacyjna zgodnie z założeniami standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej.
- 7) Rola i zadania edukacyjne położnej w przygotowaniu położnicy do samoopieki w okresie połogu i opieki nad noworodkiem.
- 8) Stany bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia – zasady postępowania.

Moduł IV. Wybrane treści nauczania z pielęgniarstwa ginekologicznego realizowane w oddziale ginekologicznym

Cel modułu

Przygotowanie położnej do sprawowania profesjonalnej opieki nad pacjentkami przebywającymi w oddziale ginekologicznym.

Wykaz umiejętności

Położna po przeszkoleniu w oddziale ginekologicznym powinna:

- 1) rozpoznać uwarunkowania zachowań zdrowotnych kobiety i jej rodziny, w szczególności kobiet w okresie przedkoncepcyjnym i menopauzalnym oraz czynników ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;
- 2) prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia, w oparciu o dokonaną ocenę stanu odżywienia i sposobu żywienia;
- 3) prowadzić edukację w zakresie naturalnych metod regulacji poczęć i środków antykoncepcyjnych;
- 4) prowadzić profilaktykę chorób kobiecych;
- 5) edukować kobietę w zakresie samobadania piersi i samoobserwacji oraz wstępnej oceny gruczołu piersiowego;
- 6) gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia kobiety z chorobą ginekologiczną, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki na potrzeby diagnozy pielęgniarskiej lub położniczej;
- 7) pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz interpretować wyniki badań;
- 8) sprawować opiekę ginekologiczną / onkologiczno-ginekologiczną – nad kobietą z chorobą ginekologiczną, w tym ginekologiczno-onkologiczną;
- 9) przygotowywać pacjentki do ginekologicznych zabiegów operacyjnych przeprowadzanych z zastosowaniem różnych technik;
- 10) przygotować pacjentkę fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym;
- 11) asystować przy zabiegach ginekologicznych wykonywanych w ramach chirurgii jednego dnia;
- 12) przygotowywać pacjentkę do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych, we współpracy z jej rodziną;
- 13) prowadzić ćwiczenia czynne i bierne, wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywać drogi oddechowe;
- 14) prowadzić rehabilitację przyłózkową po operacjach ginekologicznych;
- 15) prowadzić ćwiczenia usprawniające w chorobach ginekologicznych;
- 16) udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia.

Treści kształcenia

- 1) Zasady i techniki zabiegów profilaktycznych, diagnostycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych stosowanych w ginekologii.
- 2) Zasady opieki nad pacjentką z chorobami ginekologicznymi i ginekologiczno-onkologicznymi oraz po zabiegu operacyjnym.
- 3) Zasady rehabilitacji w chorobach ginekologicznych i po zabiegach operacyjnych.
- 4) Zasady przygotowania pacjentki do zabiegów operacyjnych w trybie planowym i nagłym.
- 5) Badania diagnostyczne i lecznicze stosowane w oddziale ginekologicznym.
- 6) Pierwsza pomoc w stanie zagrożenia zdrowia i życia.
- 7) Profilaktyka zakażeń w oddziale ginekologicznym.
- 8) Profilaktyka chorób ginekologicznych.
- 9) Farmakoterapia w chorobach ginekologicznych.
- 10) Edukacja pacjentek - przygotowanie do samoopieki i samopielęgnacji.
- 11) Psychoterapeutyczna rola położnej.
- 12) Poradnictwo w zakresie żywienia kobiety w różnych okresach jej życia i różnym stanie zdrowia.

Położna po przeszkoleniu w poszczególnych oddziałach powinna:

- 1) komunikować się z pacjentką, jej rodziną/ opiekunem, przedstawicielami innych zawodów medycznych wykorzystując różne metody i techniki komunikacji oraz przeprowadzać negocjacje w celu rozwiązania problemów i konfliktów w zespole;
- 2) organizować pracę własną oraz współpracować w zespołach pielęgniarek lub położnych lub w zespołach interpersonalnych;
- 3) tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu interpersonalnego;
- 4) stosować przepisy prawa dotyczące realizacji praktyki zawodowej położnej oraz prawa pacjenta i zasady bezpieczeństwa;
- 5) stosować zasady prawidłowej i efektywnej komunikacji z członkami zespołu interpersonalnego;
- 6) stosować zasady aseptyki i antyseptyki mające zastosowanie w praktyce zawodowej położnej, postępować z odpadami medycznymi oraz stosować procedury poekspozycyjnej;
- 7) przygotowywać stanowisko pracy do przeprowadzania badań i zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych oraz leczniczych stosowanych w położnictwie, neonatologii i ginekologii;
- 8) prowadzić dokumentację medyczną, w tym elektroniczną oraz ją zabezpieczać zgodnie z aktualnymi przepisami prawa
oraz
- 9) kierować się dobrem pacjentki, poszanowaniem godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywaniem zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatią w relacji z pacjentem i jego rodziną/ opiekunem;
- 10) przestrzeganie praw pacjenta i zasad humanizmu;
- 11) samodzielnie i rzetelnie wykonywać zawód zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegać wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;
- 12) ponosić odpowiedzialność za wykonywane czynności zawodowe;
- 13) zasięgać opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;
- 14) dostrzegać i rozpoznawać własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywać samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.

Literatura:

1. Bień A., Iwanowicz-Palus G., Wdowiak A. (red.): Badanie fizykalne w praktyce położnej. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2023.
2. Bręborowicz G. H. (red.): Położnictwo i ginekologia tom 1- 2. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2020.
3. Bręborowicz G. H., Kojs Z., Wicherek Ł. (red.): Ginekologia onkologiczna. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2021.
4. Droszol-Cop A., Skrzypulec-Plinta V. (red.): Ginekologia dziecięca i dziewczęca. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2020.
5. Dudenhausen J.W.: Położnictwo praktyczne i operacje położnicze. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2021.
6. Iwanowicz-Palus G. (red.): Alternatywne metody opieki okołoporodowej. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2021.
7. Iwanowicz-Palus G., Bień A. (red.): Edukacja przedporodowa. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2020.
8. Iwanowicz-Palus G., Bień A. (red.): Techniki położnicze i prowadzenie porodu. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2022.
9. Makara-Studzińska M., Iwanowicz-Palus G. (red.): Psychologia w położnictwie i ginekologii. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2021.
10. Nehring-Gugulska M., Pietkiewicz A., Żukowska-Rubik M.: Karmienie piersią w teorii i praktyce. Podręcznik dla doradców i konsultantów laktacyjnych oraz położnych, pielęgniarek i lekarzy. Medycyna Praktyczna, Kraków 2020.
11. Polska Rada Resuscytacji: Wytyczne resuscytacji (oparte na wytycznych ERC 2021), Kraków 2021.
12. Rabiej M., Dmoch-Gajzlerska E.: Opieka położnej w ginekologii i onkologii ginekologicznej. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2021.
13. Susan M. G., Henderson Ch. (red.) Florjański J. (red. wyd. pol.): KTG. Edra Urban & Partner, Wrocław 2021.
14. Świetliński J. (red.): Neonatologia i opieka nad noworodkiem. Tom 1 i 2. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa 2020.